

Sygn. akt V KO 88/20

POSTANOWIENIE

Dnia 18 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **J. C.** ,
oskarżonego o czyn z art. 212 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 18 września 2020 r.,
wniosku Sądu Rejonowego w S. ,
zawartego w postanowieniu z dnia 21 sierpnia 2020 r., sygn. akt II K (...)
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

uwzględnić wniosek i sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K..

UZASADNIENIE

Przedmiotowa sprawa została zainicjowana prywatnym aktem oskarżenia skierowanym przeciwko J. C. , którego oskarżono o to, że „w okresie czasu od dnia 27 marca 2019 r. do dnia 08 kwietnia 2019 r. działając z góry powziętym zamiarze w krótkich odstępach czasu za pośrednictwem sieci Internet kierując korespondencję za pośrednictwem poczty elektronicznej z adresu e-mailowego (...) na adres służbowy poczty elektronicznej Komendanta Wojewódzkiego Policji w O. (...) składając w Komendzie Wojewódzkiej Policji w O. sześciokrotnie pisemną korespondencję e-mailową, pomógł S. K. - funkcjonariusza policji, funkcjonariusza publicznego w rozumieniu art. 115 pkt 13 k.k., iż:

- popełnił przestępstwo jako policjant - funkcjonariusz publiczny - wraz z funkcjonariuszami policji panami: U., O., K., G. poprzez m.in. fabrykowanie

dowodów przeciwko J. C. do sprawy II K (...) Sądu Rejonowego w S. przy „współpracy” z prokuratorem J. K.,

- składał fałszywe zeznania oraz na jego prośbę funkcjonariusze policji panowie: O., K., G. i na prośbę Pana Komendanta P. U. składali fałszywe zeznania w Prokuraturze oraz w Sądzie, ponadto tworzył fikcyjne dowody wraz z wymienionymi funkcjonariuszami podczas postępowania prowadzonego pod sygn. akt RSOW (...),
- tworzył fałszywe dowody do akt sprawy działając wspólnie i w porozumieniu w sposób zorganizowany z innym funkcjonariuszem policji,
- dokonał innych, bliżej nieokreślonych przestępstw, które to stanowią przestępstwa oraz przewinienia dyscyplinarne, a zatem zachowania, które mogą poniżyć pokrzywdzonego w opinii publicznej oraz narazić na utratę zaufania niezbędnego dla stanowiska funkcjonariusza publicznego, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.”.

Sprawa ta została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w S. pod sygn. II K (...) Jej referentem został sędzia A. S. . Wyznaczony sędzia złożył wniosek o wyłączenie go od rozpoznawania przedmiotowej sprawy, co uzasadnił tym, że był referentem w sprawie II K (...), w której uznano J. C. za winnego zarzucanego mu czynu, a pomiędzy tymi sprawami zachodzi ścisły związek, gdyż ich zakres podmiotowy i przedmiotowy jest identyczny (k. 48, k. 50 i k. 51 akt II K (...)).

Postanowieniem Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 stycznia 2020 r. ww. sędzia został wyłączony od rozpoznania sprawy II K (...) (k. 54 akt II K (...)).

Kolejnym referentem w sprawie został sędzia P. S. , który również złożył wniosek o wyłączenie go od rozpoznawania tej sprawy. Wskazał, że rozpoznawał sprawę II K (...) przeciwko J. C. , gdzie wydał wyrok uznający go za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu. Zaznaczył, że przedmiotowa sprawa dotyczy tożsamego zdarzenia, jedynie inaczej zakwalifikowanego, a granice faktyczne czynu pozostają zbieżne (k. 55, k. 56 akt II K (...)).

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2020 r. ww. sędzia został wyłączony od rozpoznania sprawy II K [...] (k. 57 akt II K (...))

Kolejnym referentem sprawy został sędzia P. D. .

Na posiedzeniu w dniu 10 sierpnia 2020 r. strony nie pojednały się, a obrońca oskarżonego J. C. wniósł o zwrócenie się do Sądu Najwyższego o

przekazanie sprawy do innego równorzędnego sądu, albowiem w bliźniaczej sprawie o sygn. II K [...] /19, zapadło postanowienie Sądu Najwyższego o przekazaniu sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K. (k. 74 akt II K [...]).

Postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2020 r. Sąd Rejonowy w S. na podstawie art. 37 k.p.k., wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem przekazanie sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu podniesiono, że przed Sądem Rejonowym w S. wielokrotnie były rozpoznawane sprawy z udziałem J. C. , który przedstawiał swoje wątpliwości, co do bezstronności sędziów tego Sądu. Ponadto Sąd Rejonowy zaznaczył, że sprawa dotyczy pomówienia S. K. „o fabrykowanie dowodów, składanie fałszywych zeznań”, podczas gdy materiały te zostały oceniane już dotychczas w innych postępowaniach. Toteż ocena słuszności tych zarzutów będzie się sprowadzała także do oceny prawidłowości dotychczasowych rozstrzygnięć sędziów i ich oceny materiału dowodowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja określona art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątku od zasady właściwości miejscowej sądu i powinna mieć zastosowane jedynie w szczególnych przypadkach. Sądowe decydowanie o przekazaniu sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu stanowi bowiem odstępstwo od konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do rozpoznania sprawy przez sąd, którego właściwość miejscowa wynika z reguł ustawowych.

Z treści zarzutu sformułowanego w prywatnym akcie oskarżenia i jego uzasadnienia wynika, że jego autor odwołuje się do działań J. C., polegających na wysyłaniu wiadomości mailowych skierowanych do Komendanta Wojewódzkiego Policji w O., w których ten miał wskazywać na fabrykowanie przez oskarżyciela prywatnego dowodów w innym postępowaniu toczącym się przed Sądem Rejonowym w S., sygn. akt II K (...). Chodzi tu o postępowanie, w którym S. K. występował jako świadek, a J. C. był oskarżony o popełnienie czynów z art. 234 k.k. i z art. 212 § 1 k.k. Ostatecznie wyrokiem Sądu Rejonowego w S. z dnia 9 czerwca 2016 r. J. C. został uznany za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów. Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżonego Sąd Okręgowy w O.

wyrokiem z dnia 17 stycznia 2017 r., sygn. akt VII Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Wyżej opisane postępowanie stało się kanwą do zainicjowania przedmiotowego postępowania przed Sądem Rejonowym w S. , w którym występują te same osoby (tym razem w charakterze stron). Granice zdarzeń objętych postępowaniami są zbieżne. Sprawy te, jak podniesiono we wniosku, są też tożsame pod względem podmiotowym, albowiem dotyczą osób, które zaangażowane są w postępowania, a występujący konflikt (osobisty) generuje kolejne postępowania i przenosi się na płaszczyznę sądową.

W ocenie Sądu Najwyższego w realiach rozpatrywanej sprawy za zastosowaniem instytucji z art. 37 k.p.k. nie przemawia fakt, że oskarżycielem prywatnym jest funkcjonariusz policji pełniący służbę w Komendzie Powiatowej Policji w K., która – jak to napisał Sąd we wniosku – „jest podległa Sądowi Rejonowemu w S. .” Ta okoliczność sama w sobie nie powoduje, że dobro wymiaru sprawiedliwości byłoby narażone na szwank w przypadku rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy w S..

Trzeba też z całą stanowczością podkreślić, że przepis art. 37 k.p.k. nie może zastępować instytucji wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy z uwagi na istnienie okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności (art. 41 § 1 k.p.k.), a w wypadku, w którym ze względu na wyłączenie sędziów rozpoznanie sprawy w danym sądzie okazałoby się niemożliwe - także regulacji art. 43 k.p.k. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2019 r., V KO 26/19).

O uwzględnieniu rozpatrywanego wniosku i zastosowaniu przez Sąd Najwyższy instytucji z art. 37 k.p.k. zdecydowało przede wszystkim to, że Sąd Rejonowy w S. rozpoznając tę sprawę musiałby się wypowiadać na temat okoliczności dotyczących składania fałszywych zeznań i fabrykowania dowodów przez oskarżyciela prywatnego, które to okoliczności, podnoszone przez oskarżonego, były już przedmiotem oceny w ramach kilku postępowań zakończonych przez tym Sądem. Tym samym nie tylko u oskarżonego (wobec którego zapadały przed tym Sądem niekorzystne dla niego rozstrzygnięcia), ale

również w ocenie opinii publicznej może powstać wrażenie, że Sąd ten nie będzie w stanie obiektywnie osądzić przedmiotowej sprawy.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że „zmiana właściwości sądu w trybie art. 37 k.p.k. ma służyć wyeliminowaniu potencjalnego zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości związanego z faktem rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Zagrożenie to może wiązać się m.in. z wystąpieniem okoliczności, które w realiach konkretnej sprawy, mogą wywoływać w odbiorze opinii publicznej wątpliwości co do możliwości bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. W grę wchodzić mogą także okoliczności rzutujące na swobodę orzekania sądu” (postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 30 lipca 2019 r., V KO 71/19).

Powiązanie wszystkich zaistniałych w sprawie okoliczności, w tym także tej, że oskarżony zarzuca oskarżycielowi prywatnemu współdziałanie z miejscowymi funkcjonariuszami policji oraz prokuratorem, doprowadził Sąd Najwyższy do wniosku o konieczności przekazania tej sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji postanowienia.